

МВС України
Харківський національний університет внутрішніх справ

Д. Д. Зяць

ТАКТИКА ПЕРЕВІРКИ ПОКАЗАНЬ НА МІСЦІ

Науково-практичний посібник

Харків
2008

ББК 67.9 (4 УКР) 622.2 я 73
УДК 343.985
З 40

Рекомендовано до друку
Вченою радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
5 березня 2008 р.,
протокол № 2

Рецензенти:

В. В. Лисенко – д-р юрид. наук, доцент (Національний університет державної податкової служби України);

В. П. Корж – канд. юрид. наук, доцент (Харківський економіко-правовий університет);

Т. В. Омельченко – канд. юрид. наук (Кримський юридичний інституту ХНУВС).

Заяць Д. Д.

З 40 Тактика перевірки показань на місці: Науково-практичний посібник. – Х.: Вид-во Харк. нац. ун-ту внутр. справ, 2008. – 84 с.
ISBN 978-966-610-172-6

У посібнику викладено теоретичні положення та тактичні правила і прийоми перевірки показань підозрюваного, обвинуваченого, потерпілого, свідка на місці події злочину у ході досудового та судового слідства.

Призначений для студентів, аспірантів, викладачів юридичних ВНЗ, а також практичних працівників правоохоронних органів.

ББК 67.9 (4 УКР) 622.2 я 73
УДК 343.985

ISBN 978-966-610-172-6

© Харківський національний університет внутрішніх справ, 2008

ЗМІСТ

ВСТУП	4
Розділ 1. КРИМІНАЛІСТИЧНІ ТА ПРОЦЕСУАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕРЕВІРКИ ПОКАЗАНЬ НА МІСЦІ ПОДІЇ ЗЛОЧИНУ	6
1.1. Сутність, поняття і законодавче визначення перевірки показань на місці.....	6
1.2. Процесуально-правові та криміналістичні особливості перевірки показань на місці.....	13
Розділ 2. ТАКТИКА ПЕРЕВІРКИ ПОКАЗАНЬ НА МІСЦІ В УМОВАХ ТИПОВИХ СИТУАЦІЙ ДОСУДОВОГО СЛІДСТВА.....	27
2.1. Тактичні правила підготовки і прийоми проведення перевірки показань на місці в умовах сприятливої ситуації.....	27
2.2. Тактика дій слідчого в умовах несприятливої ситуації	53
2.3. Тактичні та психологічні особливості перевірки показань на місці в умовах конфліктної ситуації	60
ДОДАТКИ.....	78

ВСТУП

Пріоритетним напрямком діяльності слідчих і судових органів є захист прав і законних інтересів учасників кримінального судочинства. Водночас викриття винних та забезпечення правильного застосування закону з тим, щоб кожний, хто вчинив злочин, був притягнутий до відповідальності і жоден невинний не був покараний, вимагає неухильного дотримання вимог закону про перевірку всіх доказів щодо винності особи у вчиненні злочину. У зв'язку з цим перевірка показань підозрюваного, обвинуваченого, підсудного, потерпілого, свідка на місці події злочину є засобом забезпечення об'єктивності, повноти і всебічності розслідування, гарантом необґрунтованого обвинувачення.

Чинний Кримінально-процесуальний кодекс України не визначає окремо таку слідчу дію, як перевірка показань на місці, незважаючи на те, що у слідчій практиці при розслідуванні злочинів проти життя і здоров'я особи, проти власності зазначена слідча дія відноситься до першочергових і проводиться в межах відтворення обстановки і обставин події (ст. 194 КПК). У зв'язку з цим слід погодитися з авторами проекту КПК, які пропонують у новому кодексі визначити перевірку показань на місці як слідчу (ст. 261).

Питання тактики перевірки показань на місці були предметом дослідження таких вчених, як О. В. Авсюка, Р. С. Белкіна, І. Є. Биховського, О. М. Васильєва, Н. В. Власенко, Ф. В. Глазиріна, А. В. Дулова, М. О. Корнієнка, О. А. Леві, І. М. Лузгіна, М. М. Михеєнка, П. Д. Нестеренка, Г. І. Пичкальової, М. О. Селіванова, Л. Я. Соя-Серка, В. В. Степанова, С. С. Степичева, В. М. Уварова, М. М. Хлинцова, О. В. Ципленкової та ін.

Проте проблема ситуаційного підходу до тактики перевірки показань підозрюваного, обвинуваченого, підсудного, потерпілого, свідка на місці події злочину недостатньо досліджена криміналістами.

Мета цієї роботи полягає у формулюванні рекомендацій, які сприятимуть підвищенню ефективності діяльності слідчого при виборі тактичних правил і прийомів перевірки показань підозрюваного, обвинуваченого, потерпілого, свідка на місці в умовах типових слідчих ситуацій.

Сформульовані автором висновки та пропозиції, які містяться у роботі, можуть бути використані у законотворчій роботі – при внесенні змін і доповнень до чинного КПК, при доопрацюванні проекту нового КПК; у практичній діяльності – під час впровадження у слідчу діяльність наукових рекомендацій щодо тактики перевірки показань на місці в умовах типових ситуацій; у навчальному процесі – при вивченні слухачами, курсантами і студентами юридичних навчальних закладів курсу «Криміналістика».

Наукове видання

Заєць Дмитро Дмитрович

Тактика перевірки показань на місці

Науково-практичний посібник

Редактор М. М. Власюк
Комп'ютерна верстка О. Ф. Півень

Підп. до друку 25.05.2008. Формат 60x84 ¹/₁₆. Друк трафарет. Папір офсет. Ум.-друк. арк. 5,6. Обл.-вид. арк. 4,2. Наклад 100 прим. Зам. 19

Видавництво
Харківського національного університету внутрішніх справ
61080, Харків, пр-т 50 річчя СРСР, 27

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 3087 від 22.01.2008 р.